

**Notitie 16.570.03-02:
Luchtkwaliteitsonderzoek
Horeca paviljoen, Mercuriusplein Berlicum**

Berg en Terblijt, 3 februari 2017

1 Inleiding

In opdracht van Aeres Milieu is door Windmill Milieu en Management een luchtkwaliteitsonderzoek uitgevoerd ten behoeve van het nieuw te realiseren horeca paviljoen met bovenwoningen aan het Mercuriusplein te Berlicum (gemeente Sint Michielsgestel).

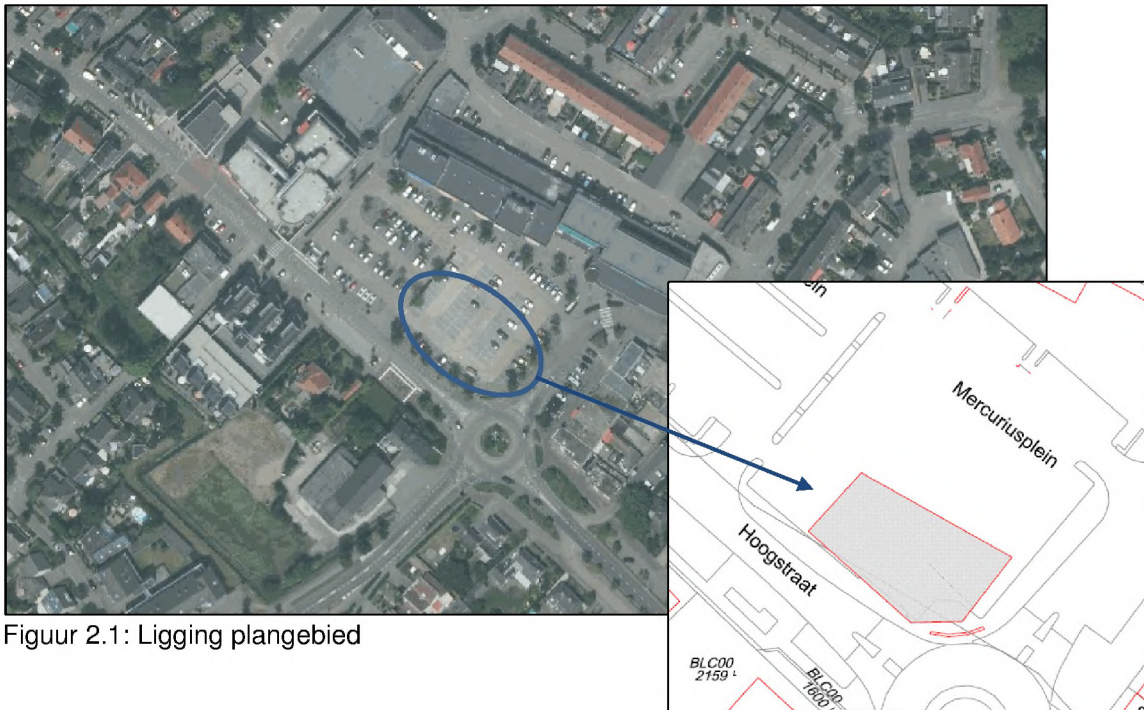
In verband met de ontwikkeling van het horeca paviljoen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. In het kader van de ruimtelijke procedure is het van belang vast te stellen wat de lokale luchtkwaliteit is en in welke mate de emissies ten gevolge van het plan bijdragen.

Alle relevante bronnen die aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied zijn in de berekening, dan wel in de achtergrondconcentratie meegenomen. De luchtkwaliteit wordt bepaald door de emissiebijdrage van het plan en de lokale achtergrondconcentraties.

Middels voorliggende rapportage wordt verslag gedaan van de uitgangspunten en bevindingen van het uitgevoerde luchtkwaliteitsonderzoek.

2 Onderzoeksgebied

Het plangebied is gelegen aan het Mercuriusplein in Berlicum in de gemeente Sint Michielsgestel. Ter plaatse van het plangebied is nu een plein met parkeergelegenheid gesitueerd. In de nieuwe situatie wordt op een deel van het plein een horeca-paviljoen met 4 bovenwoningen gerealiseerd. Onderstaand is het plangebied (in de huidige situatie) weergegeven.

Figuur 2.1: Ligging plangebied

3 Wet- en regelgeving

Ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit vormt met ingang van 15 november 2007 de Wet milieubeheer de basis voor besluitvorming in het kader van onder andere de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Op basis van de Wet milieubeheer gelden milieukwaliteitseisen voor de luchtkwaliteit. Deze kwaliteitseisen zijn middels grenswaarden vastgelegd voor de luchtverontreinigende componenten zwaveldioxide, stikstofdioxide (NO_2), stikstofoxiden, lood, koolmonoxide, benzeen en zwevende deeltjes (PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$). In onderhavig onderzoek zijn alleen de maatgevende stoffen stikstofdioxide en fijn stof beschouwd.

De grenswaarden gelden overal in de buitenlucht. De grenswaarden gelden niet op arbeidsplaatsen als bedoeld in de Arbeidsomstandighedenwet 1998. Bij wijziging van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 met ingang van 19 december 2008 gelden de grenswaarden ook niet meer op plaatsen die niet toegankelijk zijn voor het publiek en waar geen vaste bewoning is, evenals op de rijbaan van wegen of voor voetgangers niet toegankelijke middenbermen.

In het licht van een goede ruimtelijke ordening kan voor wat betreft luchtkwaliteit verder worden gekeken dan de juridische verplichtingen op basis van de Wet milieubeheer. De handreiking bij de Wet milieubeheer geeft bijvoorbeeld aan dat het "Besluit gevoelige bestemmingen" nadere regels stelt die verplicht nageleefd moeten worden en geen vervanging is van het principe 'goede ruimtelijke ordening'. Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening zal afgewogen moeten worden of het aanvaardbaar is om een bepaald project of plan op een bepaalde plaats te realiseren. Daarbij speelt de mate van blootstelling aan luchtverontreiniging een rol, ook als het project zelf niet of nauwelijks bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

De grenswaarden voor de luchtkwaliteitseisen voor PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$ en NO_2 zoals opgenomen in de Wet milieubeheer zijn in navolgende tabel 3.1 weergegeven.

Tabel 3.1: Grenswaarden fijn stof en stikstofdioxide

Component	Grenswaarden	Norm
Fijn stof (PM ₁₀)	Jaargemiddelde	40 µg/m ³
	24-Uursgemiddelde <i>(jaarlijks maximaal 35 overschrijdingen)</i>	50 µg/m ³
Fijn stof (PM _{2,5})	Jaargemiddelde	25 µg/m ³
Stikstofdioxide (NO ₂)	Jaargemiddelde	40 µg/m ³
	Uurgemiddelde <i>(jaarlijks maximaal 18 overschrijdingen)</i>	200 µg/m ³

Omdat Nederland niet op tijd aan de Europese luchtkwaliteitsnormen kan voldoen is een nationaal programma opgesteld. Met ingang van 1 augustus 2009 is het "Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit" (NSL) van kracht. Het NSL is van kracht voor 5 jaar, van 2009 tot 2014, waarna indien nodig een nieuw NSL vastgesteld kan worden. Het NSL liep 1 augustus 2014 af en is bij besluit verlengd tot 1 januari 2017. Het kabinet wil het NSL verlengen tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. In dit NSL zijn alle 'grote' projecten en te nemen maatregelen opgenomen die een significante invloed hebben op de luchtkwaliteit. Alle ontwikkelingen die buiten de omvang van het NSL vallen, hoeven niet meer individueel getoetst te worden aan de normering voor luchtkwaliteit. Dit houdt in dat voor aangewezen infrastructurele en bouwprojecten geen beoordeling op het gebied van luchtkwaliteit meer hoeft te worden opgenomen in ruimtelijke onderbouwingen. Hiertoe is het "Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)" en de hierbij horende Regeling vastgesteld).

De grotere projecten, de zogenaamde IB of IBM (In Betekenende Mate) projecten, zijn de voornaamste bronnen van verslechtering van luchtkwaliteit. Hier tegenover worden verscheidene maatregelen op rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau vastgesteld, zoals bijvoorbeeld het toepassen van roetfilters in dieselmotoren. Op deze wijze wordt een balans opgesteld tussen projecten met slechte invloed aan de ene zijde, en maatregelen met positieve invloed aan de andere zijde. Hierbij wordt jaarlijks door middel van een Monitoringsrapportage in de gaten gehouden dat de positieve zijde groter is dan de negatieve zijde en worden de plannen zo nodig bijgesteld om het beoogde effect te behalen. Nederland heeft door dit programma uitstel gekregen van Europa om aan de immissie-eisen te voldoen. Nederland moet inmiddels vanaf juni 2011 aan de norm voor fijn stof (PM₁₀) voldoen en op 1 januari 2015 aan de norm voor stikstofdioxide (NO₂).

Op basis van artikel 5.16, eerste lid, onder c van de Wet milieubeheer is het "Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)" van kracht. In dit besluit wordt geregeld welke nieuwe ontwikkelingen van een dermate beperkte omvang zijn dat de invloed van deze plannen op de lokale luchtkwaliteit niet meer individueel getoetst hoeft te worden. Als norm is hierbij aangehouden dat plannen waarvan de invloed op de lokale luchtkwaliteit minder is dan 3% van de grenswaarde voor PM₁₀ en NO₂ als niet significant worden aangemerkt. Dergelijke plannen worden niet relevant geacht voor de lokale luchtkwaliteit.

Op basis van artikel 4 van het "Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)" is een ministeriële regeling van kracht geworden ("Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)"). In deze regeling wordt een aantal ontwikkelingen genoemd die in elk geval als "niet in betekenende mate" kunnen worden aangemerkt. Voor de in de regeling benoemde ontwikkelingen hoeft ten behoeve van een planrealisatie geen luchtkwaliteitsberekening meer te hoeven worden uitgevoerd.

4 Verkeersaantrekkende werking

Binnen de planlocatie worden aangaande het aspect luchtkwaliteit geen relevante activiteiten uitgevoerd. Het verkeer komende van alsmede gaande naar de inrichting (verkeersaantrekkende werking) vormt een eventueel relevante bron voor het aspect luchtkwaliteit.

Ten behoeve van de verkeersaantrekkende werking is aangesloten bij de kentallen uit de "CROW publicatie 317, Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie". Opgemerkt wordt dat de exacte invulling van de horecafunctie op dit moment nog niet bekend is. In het plan wordt in ieder geval mogelijk gemaakt dat een horecafunctie met milieucategorie 1 wordt toegestaan (waaronder: een café, bar, restaurant of discotheek). Op basis van de CROW-publicatie wordt uitgegaan dat bij een restaurant de hoogste verkeersgeneratie optreedt. Binnen het plan wordt 340 m² BVO horecafunctie (inclusief buitenterras) en 4 bovenwoningen gerealiseerd.

Voor de berekening wordt uitgegaan van een worstcase benadering, op basis van de navolgende uitgangspunten:

- een restaurant gelegen in het centrum in een weinig stedelijk gebied geeft een maximale parkeercijfer van 12,0 parkeerplaatsen per 100 m² BVO;
- een turnover van 6 auto's per parkeerplaats per etmaal. Dit komt neer op 12 voertuigbewegingen per parkeerplaats per etmaal;
- een 'koopwoning, etage, duur' in de 'rest bebouwde kom' in een 'weinig stedelijk gebied' geeft een maximale verkeersgeneratie van 7,6 verkeersbewegingen per woning per etmaal;

De verkeersgeneratie per functie bedraagt daarmee:

- horecafunctie: $12,0 \times (340/100) \times 12$ bewegingen = 490 voertuigbewegingen per etmaal;
- bovenwoningen: $7,6 \times 4 = 30$ voertuigbewegingen per etmaal.

De totale verkeersgeneratie bedraagt daarmee 520 voertuigbewegingen per etmaal. Daarnaast is uitgegaan van 4% vrachtverkeer (worst case) ten behoeve van de bevoorrading.

5 Beoordeling

Met behulp van de NIBM-tool (versie: 14 juli 2016) is de maximale toename van fijnstof en stikstofdioxide bepaalde door de verkeersaantrekkende werking vanwege de planontwikkeling aan het Mercuriusplein te Berlicum. De resultaten zijn navolgend weergegeven.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Jaar van planrealisatie	2017
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	520
Aandeel vrachtverkeer	4,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,66
PM ₁₀ in µg/m ³	0,10
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig	

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Jaar van planrealisatie	2020
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	520
Aandeel vrachtverkeer	4,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,50
PM ₁₀ in µg/m ³	0,09
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig	

Uit de tool volgt voor het jaar 2017 dat de maximale bijdrage van de verkeersaantrekkende werking aan de luchtkwaliteit 0,66 µg/m³ stikstofdioxide respectievelijk 0,10 µg/m³ fijnstof betreft. Voor het jaar 2020 bedraagt de maximale bijdrage van de verkeersaantrekkende werking aan de luchtkwaliteit 0,50 µg/m³ stikstofdioxide respectievelijk 0,09 µg/m³ fijnstof. De verkeersaantrekkende werking van het plan valt hiermee ruim binnen de 'niet in betekenende mate' grens van 1,2 µg/m³ fijnstof/stikstofdioxide. Het plan is dan ook aan te duiden als 'niet in betekenende mate'.

Op basis van de grootschalige concentratiekaarten van Nederland¹ (GCN-kaart) blijkt dat de achtergrondconcentratie in 2015 ter plaatse van de planlocatie 20,1 µg/m³ stikstofdioxide (NO₂), 19,7 µg/m³ fijn stof (PM₁₀) en 12,1 µg/m³ zeer fijn stof (PM_{2,5}) betreft. De totale immissie ter plaatse van het plan overschrijdt derhalve de geldende normstelling niet. Een weergave van de achtergrondconcentraties is weergegeven in

¹ <http://geodata.rivm.nl/gcn/>

bijlage 1.

6 Conclusie

In opdracht van Aeres Milieu is door Windmill Milieu en Management een luchtkwaliteitonderzoek uitgevoerd ten behoeve van het nieuw te realiseren horeca paviljoen met bovenwoningen aan het Mercuriusplein te Berlicum (gemeente Sint Michielsgestel).

In verband met de ontwikkeling van het horeca paviljoen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. In het kader van de ruimtelijke procedure is het van belang vast te stellen wat de lokale luchtkwaliteit is en in welke mate de emissies ten gevolge van het plan bijdragen.

De genoemde ontwikkeling zelf veroorzaakt geen relevante directe emissies naar de lucht. De enige effecten op de luchtkwaliteit worden dan ook bepaald door de verkeersaantrekkende werking vanwege de uitbreiding.

Op basis van de maximale verkeersaantrekkende werking is de uitbreiding aan te duiden als 'niet in betekenende mate'.

Op basis van de toetsingscriteria uit de Wet milieubeheer (Artikel 5.16, lid c) voldoet de ontwikkeling hiermee aan de eisen voor de luchtkwaliteit.

De aanwezige achtergrondconcentraties inclusief de toename vanwege de ontwikkeling blijft ruimschoots onder de wettelijke grenswaarden. Daarmee is ter plaatse van de beschouwde locatie tevens sprake van een goed woon- en leefklimaat.

WINDMILL

MILIEU | MANAGEMENT | ADVIES

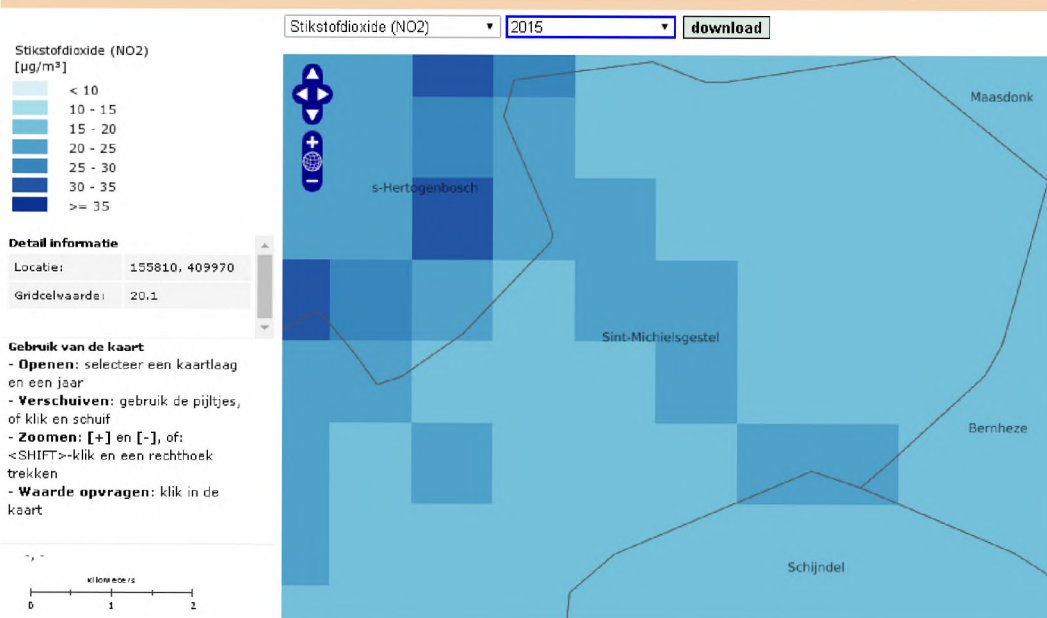

Bijlage 1: Achtergrondconcentraties

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Wetzijn en Sport

Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)

